

Strömsunds kommun

Grundläggande granskning av kommunstyrelsen 2020

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund och syfte.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Revisionskriterier.....	3
2.4. Genomförande	4
3. Kommunens styrmodell.....	5
4. Granskningsresultat	2
4.1. Styrelsens styrning av verksamhet och ekonomi.....	2
4.2. Uppföljning och måluppfyllelse	3
4.3. Intern kontroll	5
5. Sammanfattande bedömning	6
Bilaga 1: Källförteckning	8

1. Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Granskningen har till sin omfattning varit av översiktlig karaktär.

I vår översiktliga granskning av kommunstyrelsen har vi inte hittat några väsentliga avvikelser i styrelsens styrning och måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi. Vi har dock hittat viss utvecklingspotential för arbetet med internkontroll i form av att kommunstyrelsen inte upprättar en årlig risk- och konsekvensanalys.

Vi bedömer därmed att kommunstyrelsen har en tillräcklig styrning och måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig intern kontroll.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 5.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsord. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl.a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionsord 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsord, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2020.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsord. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?

Granskningen avser kommunstyrelsen. I tid avgränsas granskningen huvudsakligen till verksamhetsår 2020.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förfaranden eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ God revisionsord 2018
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll

2.4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av information som styrker nämndens styrning och kontroll (tex. nämndernas protokoll, mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, tertialrapporter, bokslut).

3. Kommunens styrmodell

Strömsunds kommuns process för styrning och ledning beskrivs i *Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning*, antaget av fullmäktige år 2014.

Året före verksamhetsåret beslutar fullmäktige om mål och budget för kommunens verksamhet kommande kalenderår och de två följande kalenderåren. Nämnderna ska ta fram mål och budget för kommande verksamhetsår. Nämnderna väljer ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till fullmäktige. Valda mål redovisas som inriktningsmål med mätbara effektmål.

Fullmäktiges beslutade övergripande mål för år 2020 är:

- ▶ Fortsatt god ekonomisk hushållning
- ▶ Utvecklad samverkan med näringslivet
- ▶ Attraktiv kommun med hög livskvalitet
- ▶ Motverka ungdomsarbetslöshet
- ▶ Utveckling av framtidens skola
- ▶ Fortsatt satsning på arbetsmiljö- och folkhälsofrågor
- ▶ Insatser för klimatanpassning och miljöförbättringar
- ▶ Utvecklad dialog med kommuninvånarna
- ▶ Integration av nya kommuninvånare
- ▶ Ökad jämställdhet och tillgänglighet

Under året ska styrelse och nämnder följa upp verksamhet och ekonomi i månads- och tertialrapporter.

- ▶ I granskningen har det framkommit att kommunstyrelsen i juni 2015 beslutat att månadsprognoser endast behöver upprättas för februari, april, augusti och oktober. Styrelsen har dock inte föreslagit fullmäktige att revidera sina Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning. Enligt fullmäktiges riktlinjer ska månadsprognoser upprättas för samtliga månader bortsett från januari, juni och juli. Vid befarad avvikelse från budgetramar ska nämnden vidta åtgärder.
- ▶ Tertialuppföljning görs per sista april och sista augusti. I tertialuppföljningen ska nämnderna utöver verksamhetsprognosen även redovisa måluppfyllelsen.
- ▶ Efter årets slut ska nämndens ordförande efter anvisningar från KLF lämna in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelser och annat underlag som krävs.

I *Riktlinjer till reglemente för intern kontroll* beskrivs hur nämnderna ska säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Nämnden ska under kvartal 4 året innan verksamhetsåret anta en internkontrollplan. Innan den interna kontrollplanen upprättas ska en risk- och konsekvensanalys upprättas. Analysen ska ligga som grund för var val av processer att kontrollera i internkontrollplanen. Den interna kontrollplanen ska som minimum omfatta:

- ▶ Vilken process/rutin/system som ska följas upp
- ▶ Vilka moment som ska kontrolleras
- ▶ Vilken funktion som ansvarar för att utföra kontrollen
- ▶ Omfattningen på uppföljningen
- ▶ Metod för utvärdering
- ▶ Till vem uppföljningen ska rapporteras och när

Efter årets slut ansvarar nämnden för att sammanställa resultatet från genomförda kontroller i en rapport och vidta nödvändiga åtgärder. Rapporten ska innehålla information om omfattningen av genomförd granskning, utfallet och eventuella vidtagna åtgärder.

4. Granskningsresultat

4.1. Styrelsens styrning av verksamhet och ekonomi

4.1.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat styrelsens styrning av verksamhet och ekonomi baserat på efterlevnaden av fullmäktiges Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning och kommunallagen.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Styrning av verksamhet		
Beslutat om inriktningsmål för den egna styrelsen utifrån fullmäktiges riktlinjer.	✓	Styrelsen har i oktober 2019 utifrån fullmäktiges övergripande inriktningar beslutat att fastställa inriktningsmål för respektive förvaltning.
Beslutat om effektmål som är mätbara.	✓	I samband med beslut om inriktningsmål fastställde styrelsen även mätbara effektmål för respektive förvaltning.
Beslutat om styrande dokument för att utföra sitt uppdrag enligt reglemente och mål.	✓	Kommunstyrelsen har tagit ett flertal styrande beslut, t.ex. antagit riktlinjer mot mutor, jäv och korruption (januari 2020), antagit plan för samhällsorientering för nyanlända (mars 2020) samt antagit en Epidemi- och pandemiplan (april 2020).
Styrning av ekonomi		
Styrelsen har upprättat en internbudget för innevarande år inom tilldelad ram.	✓	Styrelsen har i oktober 2019 antagit en internbudget omfattande en nettokostnad på 198 237 tkr, vilket är inom fullmäktiges beviljade ram.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, ◻ = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

Kommunstyrelsens inriktningsmål för respektive förvaltning år 2020 är följande:

Kommunledningsförvaltningen

- ▶ Motverka ungdomsarbetslöshet
- ▶ Fortsatt god ekonomisk hushållning samt ökad jämställdhet och tillgänglighet.
- ▶ Fortsatt god ekonomisk hushållning samt insatser för klimatanpassning och miljöförbättringar.

Teknik- och serviceförvaltningen

- ▶ Energiförbrukningen ska minska.
- ▶ Minskad lokalyta.

Framtids- och utvecklingsförvaltningen

- ▶ Alla flickor och pojkar inom gymnasieskolan ska ges förutsättningar att klara kunskapskraven.
- ▶ Integration av nya kommuninvånare.

Samtliga mål har tillhörande mätbara effektmål.

4.2. Uppföljning och måluppfyllelse

Vi har översiktligt granskat styrelsens uppföljning och måluppfyllelse. Granskningen utgår från fullmäktiges Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning och kommunallagen. Styrelsens måluppfyllelse utgår från styrelsens mätbara indikatorer och målvärden.

4.2.1. Iakttagelser

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Uppföljning av verksamhet och ekonomi		
Styrelsen har följt upp ekonomin i månadsrapporter enligt riktlinjerna innehållande en ekonomisk prognos för årets utfall.		Kommunstyrelsen har inte följt upp ekonomin i månadsrapporter. Här noterar vi också att styrelsen år 2015 beslutat att ändra frekvensen för månadsrapporterna och att detta beslut inte överensstämmer med fullmäktiges riktlinjer för månadsrapportering.
Styrelsen har följt upp verksamhet, måluppfyllelse och ekonomi i tertialrapporter för april resp. augusti i enlighet med kommunens riktlinjer.		Kommunstyrelsen har följt upp måluppfyllelse och ekonomi i bokslutsprognoser för april resp. augusti. Bokslutsrapport per augusti prognostiserades ett överskott mot budget på 4 836 tkr för kommunstyrelsens verksamhet. För hela kommunen visade resultatprognosen ett överskott på 14,4 mnkr. För kommunstyrelsens effektmål så är 2 mål uppfyllda (gröna), 3 mål är delvis uppfyllda (gula) och ett mål är inte uppfyllt (rött). Det är mål om att motverka ungdomsarbetslösheten som är rött. Mål för framtids- och utvecklingsavdelningen redovisas dock inte förrän i årsredovisningen. Det beror på att vissa av effektmålen endast kan mätas när offentlig statistik publicerats, t.ex. att den genomsnittliga betygspoängen för elever som avslutar sin gymnasieutbildning ska överstiga riksnivån. Dock bedömer vi att övriga mål

		för Framtids- och utvecklingsavdelningen till stor del kan följas upp.
Styrelsen har följt upp verksamhet och ekonomi i en årsredovisning i enlighet med kommunens riktlinjer.	✓	I februari 2021 har kommunstyrelsen följt upp verksamhet och ekonomi i en bokslutsrapport.
Måluppfyllelse		
Styrelsens mål för verksamheten är uppfyllda.	✓	9 effektmål är helt uppfyllda (gröna), 1 är delvis uppnått (gult) och 2 effektmål har inte uppfyllts (rött). Se slutlig måluppfyllelse nedan.
Styrelsen har bedrivit verksamheten inom tilldelad ram	✓	Kommunstyrelsen redovisar ett överskott mot budget på 15,3 mnkr.
Styrelsen har vidtagit åtgärder vid prognos om missad måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)	—	För ekonomin är denna punkt inte aktuell då ett överskott prognostiserades vid tertialrapporter. Eftersom Framtids- och utvecklingsavdelningens mål inte redovisas i bokslutsprognoserna kan inte kommunstyrelsen vidta nödvändiga åtgärder vid behov. För verksamhetsmål som inte prognostiserades att uppnås (motverka ungdomsarbetslösheten) har inte styrelsen vidtagit några åtgärder.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

Verksamhet

Kommunstyrelsens slutliga måluppfyllelse blev följande:

Kommunledningsförvaltningen

- ▶ Motverka ungdomsarbetslöshet: (Inte uppfyllt)
- ▶ Fortsatt god ekonomisk hushållning samt ökad jämställdhet och tillgänglighet: (Uppfyllt)
- ▶ Fortsatt god ekonomisk hushållning samt insatser för klimatanpassning och miljöförbättringar: (Uppfyllt)

Teknik- och serviceförvaltningen

- ▶ Energiförbrukningen ska minska: (delvis uppfyllt)
- ▶ Minskad lokalyta: (Uppfyllt)

Framtids- och utvecklingsförvaltningen

- ▶ Alla flickor och pojkar inom gymnasieskolan ska ges förutsättningar att klara kunskapskraven: (2 av effektmålen är uppfyllda och 1 effektmål är inte uppfyllt.)
- ▶ Integration av nya kommuninvånare: (samtliga 4 effektmål är uppfyllda)

Ekonomi

Kommunstyrelsen har under hela året prognostiserat ett överskott mot budget. Årets ekonomiska utfall blev ett överskott mot budget på 15,3 mnkr.

4.3. Intern kontroll

4.3.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat nämndens arbete med intern kontroll utifrån fullmäktiges riktlinjer för intern kontroll.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Internkontrollplan		
Styrelsen har gjort en risk- och konsekvensanalys för att identifiera områden som kräver kontroll.		Styrelsen har inte upprättat någon risk- och konsekvensanalys som grund för internkontrollplanen.
Beslutat om en internkontrollplan utifrån risk- och konsekvensanalys.		Kommunstyrelsen har i mars 2020 beslutat att anta en internkontrollplan för 2020.
Internkontrollplanen innehåller - Vilken process/rutin/system som ska följas upp - Vilka moment som ska kontrolleras - Vilken funktion som ansvarar för att utföra kontrollen - Omfattningen på uppföljningen - Metod för utvärdering - Till vem uppföljningen ska rapporteras och när		Beslutad internkontrollplan innehåller totalt 15 processer/rutiner som ska kontrolleras. Vidare beskriver planen de olika kontrollmomenten, vem som är rapporteringsansvarig och när kontroll ska rapporteras.
Uppföljning och resultat av internkontrollplan		
Styrelsen har efter verksamhetsåret följt upp resultatet av internkontrollplan.		Kommunstyrelsen har följt upp resultat av kontroller i maj och november 2020.
Resultatet från utförda kontroller lever upp till kraven		Vid kontroll har förvaltningen upptäckt vissa avvikelser, exempelvis att avtalsstroheten inte uppnår målet på 95%.
Styrelsen har vidtagit/utreder åtgärder vid eventuell avvikelse		För majoriteten av utförda kontroller beskrivs i uppföljningen vilka åtgärder som håller på att implementeras i verksamheten för att förbättra den interna kontrollen. Dock inte för alla kontroller, exempelvis har inte styrelsen beslutat om någon åtgärd utifrån att avtalsstroheten inte uppnår målet på 95%.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse

5. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning av kommunstyrelsen har vi inte hittat några väsentliga avvikelser i styrelsens styrning och måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi. Vi har dock hittat viss utvecklingspotential för arbetet med internkontroll i form av att kommunstyrelsen inte upprättar en årlig risk- och konsekvensanalys.

Vi bedömer därmed att kommunstyrelsen har en tillräcklig styrning och måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att kommunstyrelsen i allt väsentligt har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.</p> <p style="text-align: center;"> Inte tillräcklig Delvis tillräcklig Tillräcklig ↑ </p> <p>Vi har i vår översiktliga granskning inte hittat några väsentliga avvikelser mot uppställda kontrollpunkter.</p>
Når styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att kommunstyrelsen i allt väsentligt når måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi.</p> <p style="text-align: center;"> Inte tillräcklig Delvis tillräcklig Tillräcklig ↑ </p> <p>Vi grundar bedömningen på att kommunstyrelsen uppnår en majoritet av antagna effektmål och har bedrivit verksamheten inom tilldelad ram.</p>
Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att kommunstyrelsen delvis har en tillräcklig intern kontroll.</p> <p style="text-align: center;"> Inte tillräcklig Delvis tillräcklig Tillräcklig ↑ </p> <p>Vi grundar bedömningen på att kommunstyrelsen har en beslutad internkontrollplan som de följt upp under året. Dock har inte styrelsen upprättat någon risk- och konsekvensanalys som grund för vilka kontroller som ska ingå i internkontrollplanen. Vidare har inte styrelsen följt upp ekonomin i månadsrapporter i enlighet med kommunens riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Föreslå fullmäktige att revidera *Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning*.
- ▶ Säkerställa att uppföljning sker av samtliga mål som är möjliga att följa upp vid delårsrapporteringen. Detta för att styrelsen ska kunna vidta åtgärder i tid vid prognos om missad måluppfyllelse.
- ▶ Genomför en årlig risk- och konsekvensanalys som grund för vilka kontroller som ska ingå i internkontrollplanen.

Strömsund 12 mars

David Larsson
Revisionskonsult, EY

PerÅke Brunström
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- ▶ Styrelsens protokoll 2019-2020
- ▶ Internkontrollplan 2020
- ▶ Uppföljning av utförda kontroller i internkontrollplan 2020
- ▶ Måluppföljning per april, augusti och december 2020.
- ▶ Bokslutsprognoser
- ▶ Styrelsens årsredovisning